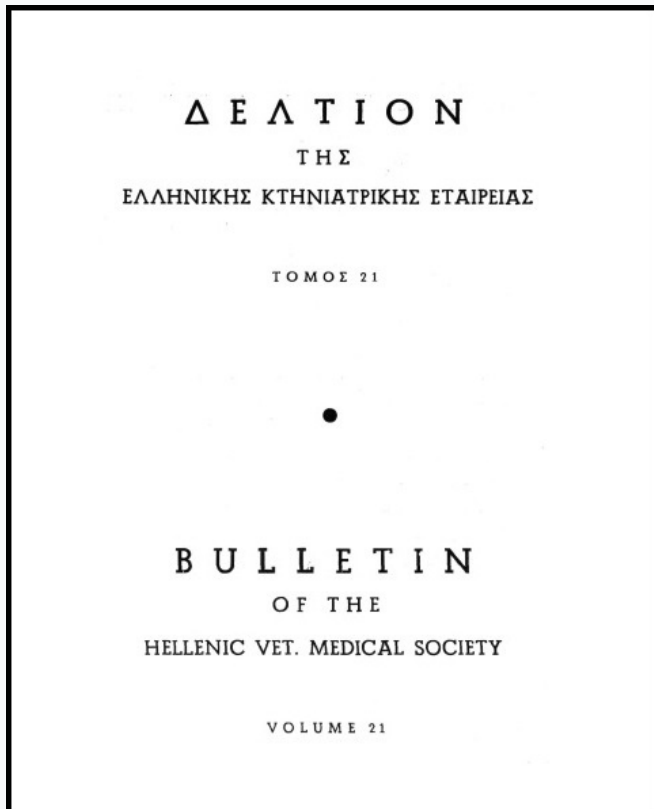

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 21, No 1 (1970)

Η ΔΥΣΕΝΤΕΡΙΑ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ (Πρώτοι παρατηρήσεις εν Ελλάδι)

Ε. Ν. ΣΤΟΦΟΡΟΣ, Α. Γ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

doi: [10.12681/jhvms.20006](https://doi.org/10.12681/jhvms.20006)

Copyright © 2019, Ε.Ν.ΣΤΟΦΟΡΟΣ Α.Γ.ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΣΤΟΦΟΡΟΣ Ε. Ν., & ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ Α. Γ. (1970). Η ΔΥΣΕΝΤΕΡΙΑ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ (Πρώτοι παρατηρήσεις εν Ελλάδι). *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 21(1), 9–15. <https://doi.org/10.12681/jhvms.20006>

Η ΔΥΣΕΝΤΕΡΙΑ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ *

(Πρώται παρατηρήσεις ἐν Ἑλλάδι)

Ἵπὸ

Ε. Ν. Στοφόρου *, Α. Γ. Φραγκοπούλου **

Κατὰ τὸ ἔτος 1969 ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσωμεν ἐστὶν δυσεντερίαι τῶν χοίρων εἰς ἓν χοιροστάσιον τῆς περιοχῆς Ἀττικῆς.

Ἐπειδὴ ἡ νόσος αὐτὴ ἀποτελεῖ ἀληθινὴ μάστιγα τῶν παχυνομένων χοίρων καὶ ἐπειδὴ ἡ ἔκτασις αὐτῆς ἐν Εὐρώπῃ ἔχει λάβει τεραστίας διαστάσεις, θεωρήσαμεν σκόπιμον ὅπως περιγράψωμεν τὸ περιστατικὸν τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐξ ἄλλου ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ἀναδιφήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κτηνιατρικῆς Βιβλιογραφίας, δὲν ἔχει περιγραφεῖ εἰσέτι παρ' ἡμῖν.

Ἡ δυσεντερία τῶν χοίρων ἢ νεκρωτικὴ ἐντερίτις ἢ αἱμορραγικὴ ἐντερίτις, περιεγράφη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Whiting, Doyle καὶ Spray τὸ 1921 εἰς τὰς Η.Π.Α. Ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην περιγραφὴν τῆς νόσου πολλοὶ ἐρευνῆται διεπίστωσαν αὐτὴν εἰς πλείστας ἄλλας χώρας, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὴν Εὐρώπην αὐτὴ διεγνώσθη εἰς τὰ περισσότερα κράτη αὐτῆς.

Ὡς πρὸς τὴν αἰτιολογίαν πολλαὶ ἀπόψεις ἐπεκράτησαν κατὰ καιροῦς. Κατ' ἀρχὰς ἐθεωρήθη ὑπεύθυνος ἡ Σαλμονέλλα *Cholerae suis*, ἀργότερον ὅμως ἐθεωρήθησαν ὑπεύθυνα ἄλλα αἷτια, ὡς π.χ. αἱ λεπτοσπεῖραι, οἱ ἰοί, τὰ *welchii* (διαθλαστικά), τὸ *Balantidium coli*, ἢ *Escherichia* καὶ ἄλλα.

Πάντως παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ καιροῦς διευτυποῦτο καὶ μία νέα ἄποψις ἢ θεωρία ὡς πρὸς τὴν αἰτιολογίαν τῆς νόσου, οἱ περισσότεροι ἐρευνῆται εἶχον παρατηρήσει κατὰ τὰς μικροσκοπικὰς ἐξετάσεις τῶν εἰδικῶν ἀλλοιώσεων, μικροοργανισμὸν Gram ἀρνητικόν, λεπτόν, κινητόν, ὁμοιάζοντα μορφολογικῶς τοῦ *Vibrio foetus*. Κατ' ἀρχὴν δὲν ἐδόθη εἰς αὐτὸ ἰδιαιτέρα σημασία.

Τὸ 1944 ὁ Doyle μετέδωκεν τὴν νόσον εἰς ὑγιεῖς χοίρους, διὰ χορηγήσεως per os κοπράνων χοίρων προσβεβλημένων ἐκ δυσεντερίας.

Δελτ. Ἑλλ. Κτην. Ἐτ., 1970, Τ. 21, τ. 1.

Ἐνεκοινώθη εἰς τακτικὴν συνεδρίαν τῆς Ε.Κ.Ε. τὴν 13-2-1970.

* Κτην. Μικρ. Ἰνστ.—Ἐργαστήριον Ἰῶν.

** » » » —Ἐργαστήριον Διαγνώσεων.

Τούτο ὡς ἦτο φυσικὸν ἀπεδείκνυεν ὅτι τὸ παθογόνον αἷτιον ἦτο μικρο-οργανισμὸς εὐρισκόμενος ἐντὸς τοῦ ἐντερικοῦ σωλήνος. Ἐν συνεχείᾳ ὁ αὐτὸς ἐρευνητὴς ἀπεμόνωσεν εἰς καθαρὰν καλλιέργειαν μικροοργανισμὸν ἔχοντα τὰς ιδιότητες τοῦ *Vibrio*, ὀνομάσας τοῦτον *Vibrio coli*.

Τὸ 1946 ὁ Douly ὁμοῦ μετὰ τοῦ Walkey μετέδωσαν καὶ ἀναπαρήγαγον τὴν νόσον, διὰ τῆς χορηγήσεως καθαρᾶς καλλιέργειας *Vibrio coli* εἰς 50 χοίρους.

Ἄργότερον ὁ Balmoos χρησιμοποίησας καὶ αὐτὸς καλλιέργειαν ἐκ *Vibrio coli* δὲν ἐπέτυχεν τὴν ἀναπαραγωγὴν τῆς νόσου. Τοῦτο δὲ πιθανῶς νὰ ὤφειλετο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἐχρησιμοποίησεν πολὺ μικρὸν ἀριθμὸν χοίρων (μόνον δύο).

Ἀπὸ τὸ 1950 καὶ ἐντεῦθεν οἱ πλεῖστοι τῶν ἐρευνητῶν φρονοῦν καὶ παραδέχονται ὅτι τὸ τελικὸν αἷτιον τῆς νόσου εἶναι τὸ *Vibrio coli*, τοῦ ὁποῦ ἡ παθογόνος αὐτοῦ δρᾶσις ἐπιρρεάζεται καὶ ἐξ ἄλλων αἰτιῶν ὡς ἀβιταμινώσεις συμπλέγματος Β, παρασιτισμὸς, στρέες, τροφὴ πλουσία εἰς πρωτεϊνικὰς οὐσίας, κ.λ.π.

Γενικῶς τὸ *Vibrio coli* ἀνευρίσκεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ παχέος ἐντέρου καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ κόλου καὶ τοῦ τυφλοῦ, ὅπου καὶ προκαλεῖ τὰς χαρακτηριστικὰς ἀλλοιώσεις τῆς νόσου.

Τὸ *Vibrio coli* ἔχει τὰς ἐξῆς ιδιότητες: εἶναι Gram ἀρνητικόν, εἶναι λίαν κινητόν, εἶναι λεπτόν, ἔχει σχῆμα ἄλλοτε S καὶ ἄλλοτε τοῦ κόμματος, ἀπομονοῦται δὲ καὶ ἀναπτύσσεται ἐπὶ αἱματούχου ἄγαρ εἰς περιβάλλον CO_2 10%.

Ἡμέτερα περιστατικά :

Ἡ διαπίστωσις τῆς νόσου ἐγένετο εἰς ἓν χοιροστάσιον τῆς περιοχῆς Ἀττικῆς, αὕτη δὲ ἐστηρίχθη τόσον ἐπὶ τῶν ἐπιζωοτιολογικῶν κλινικῶν καὶ ἀνατομοπαθολογικῶν στοιχείων, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν μικροβιολογικῶν τοιούτων. Τὸ χοιροστάσιον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν χοιροτρόφον Δ.Π. ὅστις μᾶς ἀνέφερεν ὅτι ἐν τῷ χοιροστασίῳ του ἐνεφανίσθη σοβαρὰ τινὰ νόσος.

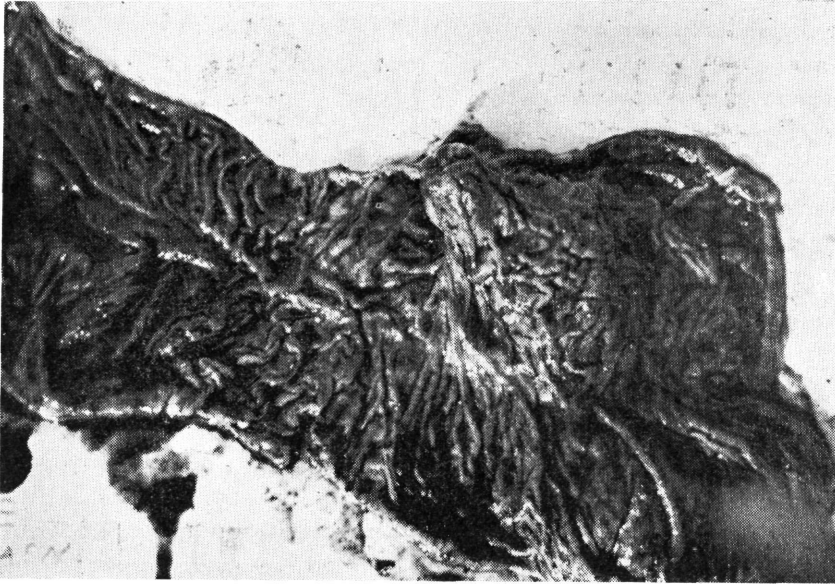
Ἐκ τῆς ἐπιτοπίου μεταβάσεως μας διεπιστώσαμεν ὅτι τὸ ἐν λόγῳ χοιροστάσιον ἀπετελεῖτο ἐκ 1.000 περίπου χοίρων διαφόρων ἡλικιῶν, φυλῆς Landrace καὶ Yorkshire ἢ καὶ διασταυρώσεως τούτων.

Τὸ ἐν λόγῳ χοιροστάσιον εἶναι ἀρίστης κατασκευῆς αἱ δὲ ἐπικρατοῦσαι εἰς αὐτὸ ὑγιεινὰι συνθήκαι εἶναι ἐπίσης ἄρισται, θεωρεῖται δὲ ὡς ἓν ἐκ τῶν καλλιτέρων χοιροστασιῶν τῆς περιοχῆς.

Εἰς τὸ ἐν λόγῳ χοιροστάσιον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμφανίσεως τῆς νόσου ἐξετρέφοντο περίπου 200 χοῖροι ἡλικίας 5 μηνῶν κατανεμημένοι εἰς διαμερίσματα τῶν 10—20 χοίρων, ἀπάντων προοριζομένων διὰ πάχυνσιν.

Ἡ διατροφή τῶν χοίρων βασίζεται εἰς σιτηρέσια λίαν ἰσορροπημένα καὶ ἀρίστης ποιότητος.

Κατὰ τὴν κλινικὴν ἐξέτασιν τῶν παχυνωμένων χοίρων διεπιστώσαμεν εἰς δύο ἐξ αὐτῶν (ἕτερα δύο εἶχον ἀποθάνει τὴν προηγουμένην ἡμέραν) χαρακτηριστικὴν ἀναιμίαν τοῦ δέρματος ἔχοντος χροιάν πορσελάνης, ἐπίσης παρατηρήθη ἀνορεξία, ἀστάθεια, ἀφυδάτωσις, κύρτωσις τῆς σπονδυλικῆς στήλης, ἀπυρεξία, τὰ δὲ κόπρανα πολτώδη καὶ μελανὰ.

Ἀλλοιώσεις βλεννογόνου παχέος ἐντέρου.

Ἐπίσης παρατηρήσαμεν ὅτι τόσον τὸ δάπεδον ὅσον καὶ τὰ τοιχώματα τοῦ διαμερίσματος ὅπου εὐρίσκοντο οἱ δύο ἀσθενεῖς χοῖροι, εἶχον ῥυπανθεῖ ἐκ κοπράνων μελανῶν.

Κατὰ τὴν λήψιν τοῦ ἱστορικοῦ μᾶς ἀνεφέρθη ὅτι οἱ ἄλλοι δύο θανόντες χοῖροι παρουσίασαν ἀποτόμως αἱμορραγικὴν διάρροϊαν καὶ ὅτι ἔθανον εἰς διάστημα 3 ἡμερῶν.

Ἐθανατώσαμεν ἕναν ἐκ τῶν νοσοῦντων χοίρων καὶ προέβημεν ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν μακροσκοπικὴν παθολογοανατομικὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν λήψιν τοῦ αναγκαιοῦντος παθολογικοῦ ὕλικου διὰ τὴν ἐργαστηριακὴν αὐτοῦ ἐξέτασιν. Αἱ παρατηρηθεῖσαι ἀλλοιώσεις ἦσαν ἐντοπισμέναι μόνον ἐπὶ τοῦ παχέος ἐντέρου, ἰδίᾳ δὲ ἐπὶ τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ κόλου. Ἐξωτερικῶς τὸ προσβεβλημένον ἔντερον ἐνεφάνιζεν χροιάν βαθέος ἐρυθράν, ἐσωτερικῶς δὲ τὸ μὲν περιεχόμενον τοῦ ἐντέρου ἦτο ἀναμεμιγμένον μεθ' αἵματος χροιάς μελανῆς καὶ ὁσμῆς δυσώδους, μετὰ

τὴν ἀπομάκρυνσιν δὲ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐντέρου καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ βλεννογόνου παρατηρήθησαν σχηματισμοὶ νεκρωτικῶν ψευδομεμβρανῶν χρώματος φαιοῦ, προσομοιάζοντες τῶν πιτύρων, οἵτινες καὶ ἀπεκολλῶντο εὐκόλως δι' ἐλαφρᾶς ἀποξέσεως, κάτωθι δὲ αὐτῶν ἐνεφανίζοντο ἐπιφάνειαι χρώματος ἐρυθροῦ βαθέος. Εἰς τὸ διαμέρισμα ἔνθα ἐσημειώθησαν τὰ ἀνωτέρω περιστατικά ἐχορηγήθη Tylan ἐνέσιμον, μετὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ὁποίου δὲν ἐσημειώθησαν ἕτερα περιστατικά, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ προσβεβλημένος χοῖρος, κατόπιν τῆς χρησιμοποίησεως εἰς αὐτὸν Tylan, ἰάθη πλήρως.

Ἔργαστηριακὴ ἔρευνα :

α) Μικροσκοπικὴ ἐξέτασις : Αὕτη ἐπραγματοποιήθη ἐπὶ ἐπιχρισμάτων παρασκευασθέντων ἐκ τοῦ ἐπιθηλίου τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ κόλου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ὑποβλεννογόνου αὐτῶν, κατόπιν χρώσεως κατὰ Gram· παρατηρήθησαν τὰ ἑξῆς : ἐκ μὲν τοῦ ἐπιθηλίου ποικίλη καὶ ἄφθονος μικροβιακὴ χλωρίς, ἐκ δὲ τοῦ ὑποβλεννογόνου ἀραιοὶ μεμονωμένοι βάκιλλοι Gram ἀρνητικοί, λεπτοὶ διαφόρων σχημάτων, ἄλλοτε ἐλαφρῶς κεκαμμένοι, ἄλλοτε ὁμοιάζοντες μὲ περισπωμένην ἢ S.

β) Καλλιέργειαι : Αὗται ἐπραγματοποιήθησαν ἐπὶ ἄγαρ αἵματόςχου, αἱ δὲ σποραὶ ἐγένοντο δι' ὕλικοῦ ληφθέντος ἐκ τοῦ ὑποβλεννογόνου τοῦ προσβεβλημένου τμήματος τοῦ ἐντέρου, ἀφοῦ προηγουμένως προέβημεν εἰς τὴν κατὰ μῆκος διάνοιξιν καὶ ἐκπλυσιν αὐτοῦ διὰ ἀποστειρωμένου ἀπεσταγμένου ὕδατος καὶ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ βλεννογόνου δι' ἐλαφρᾶς ἀποξέσεως αὐτοῦ, μέσφ μιᾶς ἀποστειρωμένης ὑαλίνης πλακός.

Τὰ οὕτω ἐμφυτευθέντα τριβλία ἐξ αἵματόςχου ἄγαρ, ἐτέθησαν εἰς κώδωνα περιέχοντα 10% CO₂ καὶ εἰς θερμοκρασίαν 37° C. Μετ' ἐπάσιν 48 ὥρων ἐνεφανίσθησαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ θρεπτικοῦ ὕλικοῦ ἀποικίαι μικραὶ περιβαλλόμεναι ὑπὸ ζώνης αἰμολύσεως τύπου α πρὸς β. Κατὰ τὴν μικροσκοπικὴν ἐξέτασιν τῶν ἀποικιῶν παρατηρήθησαν βάκιλλοι Gram ἀρνητικοί, λεπτοί, ἄλλοτε ἐπιμήκεις, ἄλλοτε κυρτοὶ ἢ σχήματος S, ὡς πρὸς τὴν κινητικότητα δὲ ἀπεδείχθησαν λίαν κινητοί.

Παράπλευραι καλλιέργειαι εἰς ἄλλα θρεπτικὰ ὑποστρώματα, διὰ τὴν ἀνίχνευσιν ἐντεροβακτηριδίων, μυκῆτων, ἀναεροβίων κ.λ.π. ἀπέβησαν ἀρνητικά.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων μικροσκοπικῶν, μορφολογικῶν καὶ καλλιεργητικῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἀπομονωθέντος μικροοργανισμοῦ καὶ ἐν συναρτήσῃ μὲ τὰ ἐπιζωοτολογικά, νεκροτομικά καὶ παθολογοανατομικά εὐρήματα, ἠχθημεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ παρατηρηθεὶς κατὰ τὰς ἀπ' εὐθείας μικροσκοπικὰς ἡμῶν ἐξετάσεις ἐπὶ τῶν βεβλαμμένων ἐντερικῶν

ίστῶν ὡς καὶ ὁ ἀπομονωθεὶς τοιοῦτος ἐπὶ τοῦ αἱματοῦχου ἄγαρ, ἦτο τὸ *Vibrio coli*.

Δέον ὅπως ὑπενθυμίσωμεν ὅτι τὸ *Vibrio coli*, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διεθνoῦς βιβλιογραφίας, δὲν ἔχει πλήρως μελετηθεῖ οὐδὲ εἶναι γνωσταὶ μετ' ἀκριβείας αἱ βιοχημικαὶ καὶ λοιπαὶ αὐτοῦ ιδιότητες. Ἐξ ἄλλου ἢ διάγνωσις τῆς νόσου στηρίζεται ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὰ ἐπιζωοτολογικὰ κλινικὰ δεδομένα ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς τὰ κλασσικὰ ἀνατομοπαθολογικὰ εὐρήματα ἅτινα καθίστανται παθoγνομικὰ τῆς νόσου, ὡς καὶ εἰς τὰς μορφολογικὰς, μικροσκοπικὰς καὶ καλλιεργητικὰς ιδιότητας τοῦ ἀπομονωμένου ἐκ τῶν εἰδικῶν ἀλλοιώσεων μικροοργανισμοῦ.

Ἐξ ἄλλου τὸ *Vibrio coli* δὲν ὁμοιάζει τουλάχιστον μορφολογικῶς καὶ καλλιεργητικῶς μὲ οὐδένα τῶν ἤδη γνωστῶν παθογόνων Gram ἀρνητικῶν μικροοργανισμῶν πλὴν τοῦ *Vibrio foetus* τὸ ὅποῖον ὅμως δὲν προσβάλλει τοὺς χοίρους, τὰ δὲ παθολογοανατομικὰ εὐρήματα τῆς νόσου εἶναι τόσον χαρακτηριστικὰ ὥστε νὰ καθίστανται αὐτὰ παθoγνομικὰ τῆς νόσου.

Ἰολογικὴ ἐξέτασις: διενηργήθη ἐπίσης καὶ ἰολογικὴ ἐξέτασις, πλὴν αὕτη ἀπέβη ἀρνητικὴ.

Συζήτησις.

Ἡ διάγνωσις τῆς δυσεντερίας τῶν χοίρων στηρίζεται ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐπὶ τῶν ἐπιζωοτολογικῶν καὶ κλινικῶν δεδομένων, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐπὶ τῶν μακροσκοπικῶν παθολογοανατομικῶν εὐρημάτων τοῦ κόλου καὶ τοῦ τυφλοῦ, τὰ ὅποια καὶ ἀποτελοῦν παθoγνομικὰ εὐρήματα ἦτοι τὰς μικροσκοπικὰς, μορφολογικὰς καὶ καλλιεργητικὰς ιδιότητας τοῦ ἀπομονωμένου μικροοργανισμοῦ.

Αἱ ἀνευρεθεῖσαι μακροσκοπικαὶ ἀνατομοπαθολογικαὶ ἀλλοιώσεις τῶν θανόντων χοίρων εἶναι λίαν χαρακτηριστικαὶ καὶ δὲν ἀνευρίσκονται εἰς οὐδεμίαν ἄλλην νόσον, τὰ δὲ κλινικὰ συμπτώματα καὶ ἡ χαρακτηριστικὴ διάρροια χροιάς μελανῆς, διαχωρίζουν σαφῶς τὴν νόσον ἐκ τῆς πανώλους καὶ τῆς σαλμονελλώσεως. Πράγματι, τὰ βλεννοαιμορραγικὰ κόπρανα δὲν παρατηροῦνται εἰς τὴν πανώλην καὶ τὴν σαλμονέλλωσιν, ὡς καὶ αἱ τοπικαὶ ἀλλοιώσεις τοῦ παχέως ἐντέρου, ἦτοι αἱ ψευδομεμβράναι.

Εἰς τὴν πανώλην ἐξ ἄλλου συνήθως παρατηροῦμεν αἱμορραγικὰ κόπρανα ἀλλὰ ταῦτα μηδέποτε εἶναι ἀναμεμιγμένα μετὰ βλέννης. Εἰς τὴν σαλμονέλλωσιν ἐξ ἄλλου ἔχομεν νεκρωτικὰς ἀλλοιώσεις ἀλλὰ αὗται δὲν εἶναι ὅμοιαι μὲ τὰς παρατηρουμένας εἰς τὴν δυσεντερίαν, δὲν ἀποκολλῶνται εὐκόλως καὶ δὲν ἔχουσι τὴν χαρακτηριστικὴν ὄψιν τῶν πιτύρων, ἀκόμη δὲ ἡ παρουσία αἵματος ἢ βλέννης εἰς τὰ κόπρανα δὲν εἶναι γενι-

κῶς ὁρατῆ. Ἐν ἄλλο διαφορικὸν σημεῖον μεταξύ τῆς δυσεντερίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς πανώλους καὶ σαλμονελλώσεως ἀφ' ἑτέρου, εἶναι ἡ παντελῆς ἔλλειψις γενικῆς πυρεξίας εἰς τὴν δυσεντερίαν.

Ἐκ τῶν κλινικῶν συμπτωμάτων, τῶν ἀνατομοπαθολογικῶν καὶ ἐργαστηριακῶν εὐρημάτων συνάγεται ὅτι ἡ ἀνωτέρω περίπτωσις ἀνήκει εἰς τὴν δυσεντερίαν τῶν χοίρων.

Συμπεράσματα

1) Διαπιστοῦται διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι ἡ Δυσεντερία τῶν χοίρων.

2) Ἡ διάγνωσις ταύτης ἐβασίσθη τόσον ἐπὶ τῶν κλινικῶν ἐπιζωοτιολογικῶν καὶ παθολογανατομικῶν εὐρημάτων ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν μικροβιολογικῶν τοιούτων.

3) Αἱ ἡμέτεραι παρατηρήσεις καὶ εὐρήματα εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν αἰτιολογίαν τῆς νόσου, συμπίπτουν μὲ ἐκεῖνας τὰς ἐπικρατούσας σήμερον.

4) Διαιτητικοὶ παράγοντες ἢ ἀνθυγιεῖναι συνθῆκαι τοῦ χοιροστασίου δὲν συνήργησαν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς νόσου, καθ' ὅτι αὗται ἦσαν ἄρισται ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

5) Δὲν ὑπῆρξεν νόσος εἰσαγωγῆς καθ' ὅτι ἐπὶ ἔτη δὲν ἔχουσι εἰσαχθεῖ εἰς τὸ ἐν λόγῳ χοιροστάσιον χοῖροι ἐξ ἄλλης προελεύσεως.

6) Ἀπόπειρα ἢ δοκιμαὶ πειραματικῆς ἀναπαραγωγῆς τῆς νόσου δὲν ἐγένοντο.

Περίληψις

Οἱ συγγραφεῖς περιγράφουν περίπτωσιν Δυσεντερίας τῶν χοίρων διαπιστωθείσης ὑπ' αὐτῶν διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι, ἐν συνεχείᾳ δὲ περιγράφουν τὴν κλινικὴν καὶ ἀνατομοπαθολογικὴν εἰκόνα τῆς νόσου, ὡς καὶ τὴν τεχνικὴν διὰ τὴν ἀπομόνωσιν τοῦ *Vibrio coli*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Doule, (L.P.): A.J.V.R, 9, 50, 1948.
2. Duthie, (F.I.): Suin. 8/9, 61, 1966.
3. Scott, (W.A.): Vet. Rec. 77, 1460, 1965,
4. Andress, (E.E.), Barnum, (D.A.): Can. J. Comp. Med. 32, 522, 196.
5. Todd, (J.), Hunter, (D.), Clark, (A.): Vet. Rec. 86, 228, 1970.
6. Κυριάκη, (Σ.): Κτην. Νέα 1, 109, 1970.

SUMMARY

Swine dysentery By **E. Stoforos** * and **A. Frangcpoulos** *

The authors describe a case of swine dysentery observed by themselves for the first time in Greece. Afterwards they describe the clinical and anatomopathological features of the disease as well as the technique for isolating Vibrio Coli.

R É S U M È

La dysenterie des porcs

Les auteurs décrivent un cas de dysenterie des porcs constaté par eux même pour la première fois en Grèce. Ensuite ils décrivent le tableau clinique et anatomopathologique de la maladie ainsi que la technique pour isoler Vibrio Colli.

R I A S S U N T O

La dissenteria dei suine

Gli A.A. descrivono per la prima volta in Grecia casi di dissenteria. In seguito descrivono il quadro clinico-anatomopatologico della malattia e la tecnica utilizzata da loro per l'isolamento dal Vibrio Coli.

---

* Veterinary Bacteriological Institute.
Ministry of Agriculture.
Iera Odos 75
Athens - Greece.